

Drugi rebalans proračuna Grada Zagreba za 2024. Kratki vodič

Prosinac, 2024.

NAKLADNIK

Grad Zagreb, Trg S. Radića 1, Zagreb

ZA NAKLADNIKA

Gradski ured za financije i javnu nabavu Grada Zagreba

PRIREDIO

Institut za javne financije, Zagreb

GRAFIČKI DIZAJN I PRIPREMA

Bachrach & Krištofić

NJI₃

ISBN 978-953-8319-54-9

Svrha ovog vodiča je predočiti osnovne izmjene i dopune, odnosno drugi **rebalans** proračuna Grada Zagreba izglasan na sjednici Gradske skupštine 5. prosinca 2024., i na taj način informirati javnost o zbivanjima u gradskom proračunu koji sadrži vlastite i **namjenske prihode**, primitke, rashode i izdatke gradskih proračunskih korisnika.

Gradska je skupština 12. prosinca 2023. usvojila **Proračun Grada Zagreba za 2024.**, kojim su planirani ukupni prihodi u iznosu od 2,36 mlrd. € i rashodi od 2,41 mlrd. €. Skupština je potom, 27. lipnja 2024. usvojila **prvi rebalans proračuna Grada Zagreba**, povećavši ukupne planirane prihode na 2,6 mlrd. € i rashode na 2,7 mlrd. €.

Drugim ovogodišnjim rebalansom proračunski se prihodi i primitci **smanjuju za 59,1 mil. €**, uglavnom zbog:

- smanjenja pomoći temeljem prijenosa EU sredstava kod proračunskih korisnika;
- nižih primitaka od zaduživanja s obzirom da su kreditna sredstva ugovorena s Europskom investicijskom bankom povezana s točno utvrđenim projektima i iznosima u proračunu Grada te se povlačenje sredstava usklađuje s dinamikom realizacije planiranih projekata.

Na mrežnim stranicama Grada dostupan je drugi rebalans, odnosno **Odluka o izmjenama i dopunama Proračuna Grada Zagreba za 2024.**, a za razumijevanje tog dokumenta i gradskog proračunskog procesa općenito, nudi se i **Vodič kroz proračun Grada Zagreba** (s općim informacijama o gradskom proračunu i proračunskom procesu), kao i kratki vodiči kroz **Izglasani proračun Grada Zagreba za 2024.** i **Prijedlog prvog rebalansa proračuna Grada Zagreba za 2024.** (iz lipnja 2024.).

Slijedi kratki prikaz prihoda, rashoda, računa financiranja i duga gradskog proračuna u razdoblju od 2023.-24., detaljnija razrada drugog rebalansa te usporedba s tekućim planom, odnosno prvim rebalansom od 27. lipnja 2024.

rebalans

izmjena proračunskih iznosa, odnosno njihovo smanjenje i/ili povećanje u odnosu na planirane iznose.

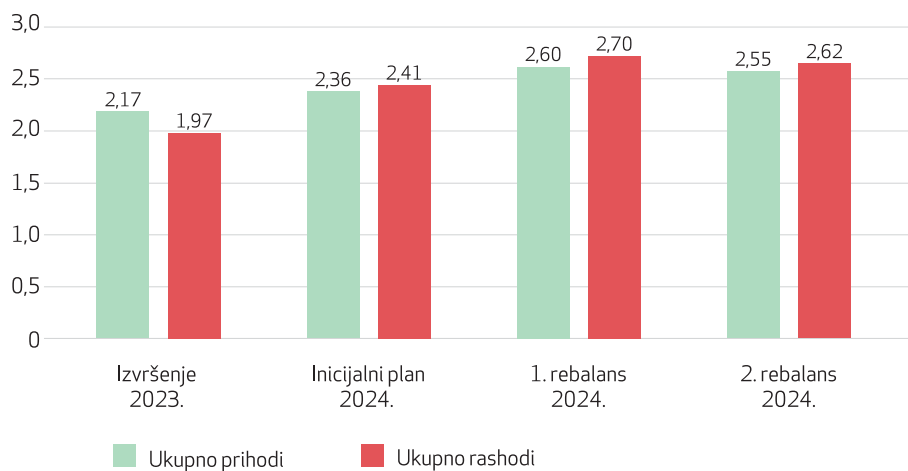
Sukladno Zakonu o proračunu, ako se tijekom proračunske godine povećaju rashodi i izdatci, odnosno smanje prihodi i primitci, proračun je potrebno uravnotežiti pronalaženjem novih prihoda i primitaka, odnosno smanjenjem predviđenih rashoda i izdataka. Uravnoteženje se provodi rebalansom proračuna.

namjenski prihodi

prihodi za koji je unaprijed utvrđena svrha trošenja. Primjerice, prihodi od komunalne naknade troše se na održavanje komunalne infrastrukture Grada.

PLANIRANI PRIHODI I RASHODI

Drugim se rebalansom **prihodi proračuna smanjuju** za 50,4 mil. € (1,9%) **na 2,55 mlrd. €**, a **rashodi se smanjuju** za 75,6 mil. € (2,8%) **na 2,62 mlrd. €** (grafikon 1).

Grafikon 1: Ukupni prihodi i rashodi proračuna Grada Zagreba 2023.-24. (u mlrd. €)

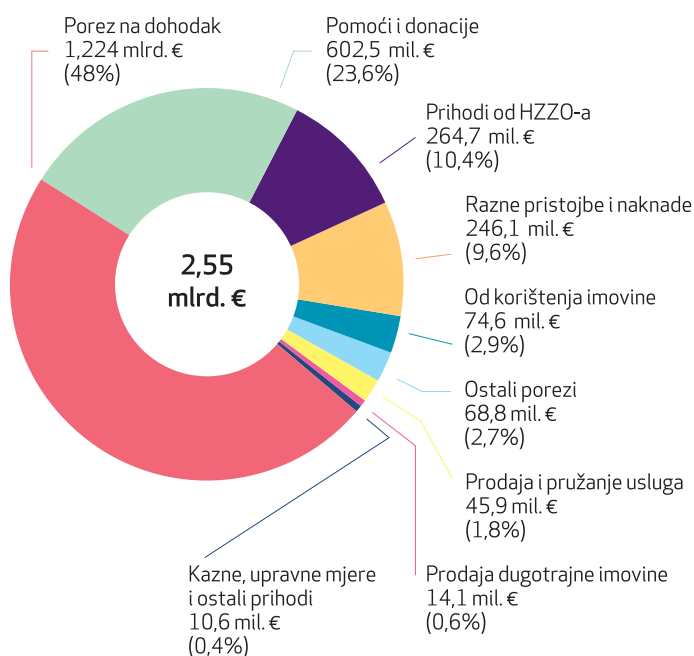

Gradski proračun sadrži **prihode i rashode 329 proračunskih korisnika**, odnosno tijela i ustanova čiji je isključivi osnivač Grad Zagreb ili su sastavnice nekog od tih tijela ili ustanova. **Zakonom o proračunu** definirani su uvjeti vezani uz prihode i rashode koje gradski proračunski korisnici moraju zadovoljavati. To su, primjerice, javnozdravstvene ustanove (domovi zdravlja, poliklinike, bolnice, zavodi), predškolske, osnovnoškolske i srednjoškolske ustanove, ustanove u kulturi, ustanove socijalne skrbi, Javna vatrogasna postrojba, Zavod za prostorno uređenje, Ustanova Priroda Grada Zagreba, Zoološki vrt, Ustanova Upravljanje sportskim objektima, Ustanova za sveobuhvatnu skrb Tigrovi i Razvojna agencija Zagreb za koordinaciju i poticanje regionalnog razvoja.

REBALANSOM PLANIRANI PRIHODI

Ovim se, drugim rebalansom predviđaju **ukupni prihodi od 2,55 mlrd. €** (grafikon 2), od čega je nešto manje od polovice od **poreza na dohodak (1,2 mlrd. €, 48%)**. Značajni se iznosi očekuju i od **pomoći i donacija (602 mil. €, 23,6%)**, najvećim dijelom iz državnog proračuna i temeljem prijenosa EU sredstava. Slijede prihodi proračunskih korisnika **od HZZO-a za pružene zdravstvene usluge u iznosu od 264,7 mil. € (10,4%)** te prihodi od raznih **pristojbi i naknada (246,1 mil. €, 9,6%)**, od čega je 161,6 mil. € od komunalnih doprinosa i naknada.

Premda zbog olakšica neki građani nemaju obvezu plaćanja poreza na dohodak ili plaćaju niže iznose, zaposleni će u gradski proračun prosječno mjesečno uplatiti 222 € poreza na dohodak.

Grafikon 2: Prihodi proračuna Grada Zagreba, drugi rebalans 2024.

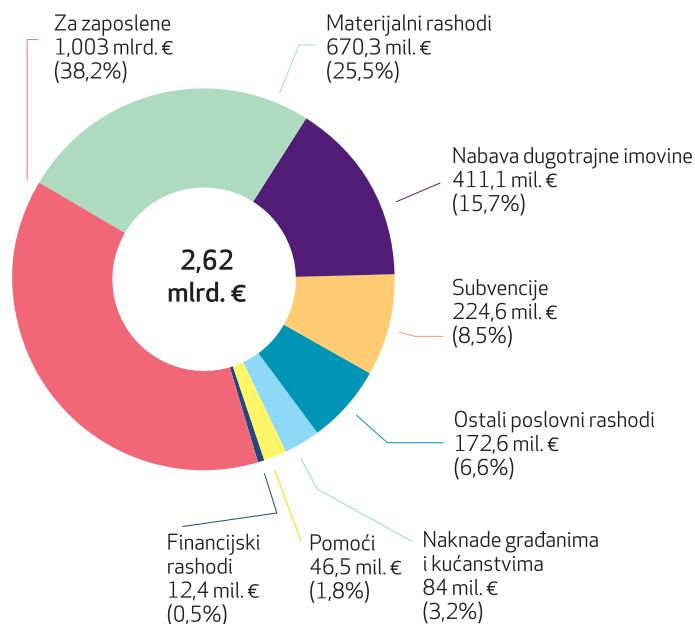
Značajnije razlike u prihodima tekućeg plana proračuna i drugog rebalansa

Drugim rebalansom se **ukupni prihodi smanjuju za 50,4 mil. € (1,9%)**. Najviše se – za 57,6 mil. € (8,8%) – smanjuju pomoći, uglavnom proračunskim korisnicima temeljem prijenosa EU sredstava. Istodobno se **najznačajnija povećanja** odnose na prihode proračunskih korisnika od HZZO-a, temeljem ugovornih obveza za 7,2 mil. € (2,8%) te od raznih pristojbi i naknada za 2,4 mil. € (1%).

Prihodi od prodaje dugotrajne imovine smanjuju se za 1,4 mil. € (8,9%), od čega se 0,4 mil. € odnosi na prihode od prodaje prirodnih bogatstava, a 1 mil. € od prodaje građevinskih objekata.

REBALANSOM PLANIRANI RASHODI PO VRSTAMA

Drugim rebalansom se predviđaju **ukupni rashodi od 2,62 mlrd. €** (grafikon 3).

Grafikon 3: Rashodi proračuna Grada Zagreba po vrstama (ekonomska klasifikacija), drugi rebalans 2024.

Rashodi za zaposlene (1 mlrd. €, 38,2%) su plaće, doprinosi i ostali rashodi, uključujući i plaće za zaposlene na projektima financiranim iz EU-a. Od ukupnih rashoda za zaposlene, 602,6 mil. € odnosi se na plaće zaposlenih kod proračunskih korisnika kojima se sredstva ne doznačuju iz proračuna Grada Zagreba.

Materijalni rashodi (670,3 mil. €, 25,5%) se najvećim dijelom odnose na tekuća i investicijska održavanja objekata komunalne infrastrukture (npr. održavanje javnih površina, javne rasvjete, cesta, groblja i krematorija) i objekata gradske uprave i gradskih proračunskih korisnika. Osim održavanja, materijalni se rashodi odnose i na uredski materijal, energiju i usluge (primjerice, telefona, pošte, prijevoza, informiranja), neophodne za funkcioniranje gradskih upravnih tijela i gradskih proračunskih korisnika.

Za **nabavu dugotrajne imovine** planira se utrošiti 411,1 mil. € (15,7%) za objekte i infrastrukturu oštećenu u potresu, komunalnu infrastrukturu, poslovne i ostale građevinske objekte te opremu u školstvu, zdravstvu, ustanovama socijalne skrbi i slično.

Subvencije od 224,6 mil. € (8,5%) namijenjene su poticanju proizvodnje i usluga trgovačkih društava, obrtnika, poljoprivrednika, te malih i srednjih poduzetnika.

Ostali poslovni rashodi u iznosu od 172,6 mil. € (6,6%) uglavnom su tekuće donacije i kapitalne pomoći. Tekuće donacije (77,4 mil. €) se odnose na sufinanciranje sporta (31,8 mil. €), vjerske i privatne vrtiće i škole (19 mil. €), kulturu (knjižnice, muzeje, kazališta, glazbenu, likovnu, filmsku djelatnost i dr.), Vatrogasnu zajednicu Grada Zagreba te neprofitne organizacije (udruge, socijalni i razvojni programi i sl.).

Naknade građanima i kućanstvima od 84 mil. € (3,2%) obuhvaćaju novčanu pomoć za novorođenčad i roditelje odgojitelje (23,4 mil. €), ZET prijevoz i prijevoz osoba s invaliditetom (15,4 mil. €), dodatak uz mirovinu (15 mil. €), sufinanciranje međumjesnog javnog prijevoza učenika, stipendije učenicima i studentima, nabavu udžbenika i drugih obrazovnih materijala te izvannastavne aktivnosti (10,1 mil. €), naknade za poboljšanje učeničkog i studentskog standarda (5,8 mil. €), pomoć kućanstvima za troškove stanovanja (1,1 mil. €), kao i razne druge programe pomoći osobama s invaliditetom, nezaposlenima, dobrovoljnim davateljima krvi, braniteljima i stradalnicima Domovinskog rata, itd.

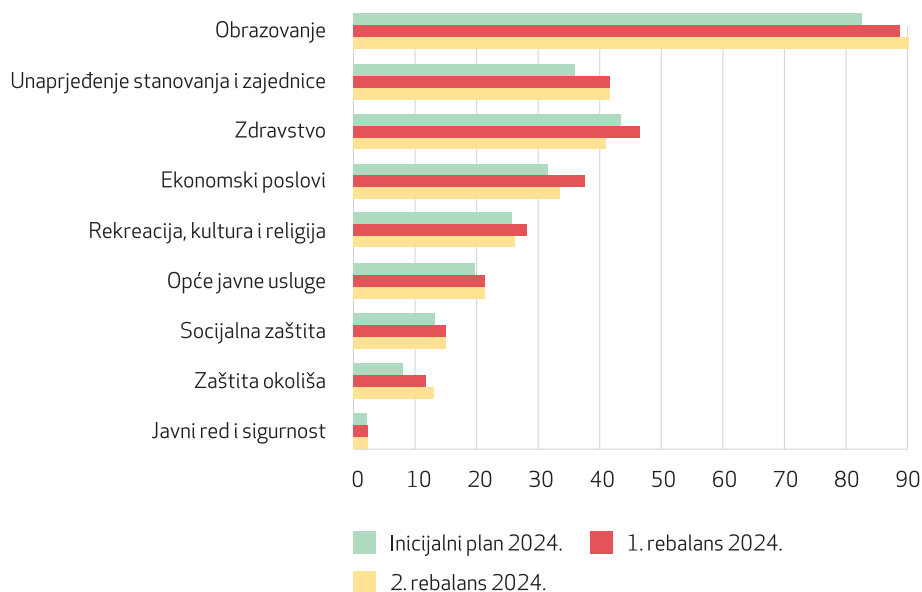
Značajnije razlike u rashodima tekućeg plana proračuna i drugog rebalansa

Drugim se rebalansom za 105 mil. € (20%) smanjuju rashodi za nabavu dugotrajne imovine, najvećim dijelom u okviru javnozdravstvenih ustanova. Materijalni rashodi smanjuju se za 3,6 mil. € (0,5%), najvećim dijelom zbog usklađivanja s dinamikom izvršenja rashoda za usluge tekućeg i investicijskog održavanja u sklopu upravljanja sportskim objektima. Naknade građanima i kućanstvima smanjuju se za 3,5 mil. € (4%), a riječ je o nadoknadi troškova suvlasnicima višestambenih zgrada zbog prilagodbe novom modelu skupljanja komunalnog otpada, u skladu sa zahtjevima za boksove za spremnike za komunalni otpad. Istodobno se povećavaju rashodi za zaposlene u Gradu i kod proračunskih korisnika za 30,1 mil. € (3,1%), zbog usklađenja plaća s potpisanim dodatcima kolektivnih ugovora i drugim aktima koji uređuju ovo područje. Ukupni se rashodi tako smanjuju za 75,6 mil. € (2,8%).

REBALANSOM PLANIRANI RASHODI PO NAMJENI

Drugim rebalansom se planira po građaninu prosječno mjesečno trošiti 284 €, odnosno 9,1 € manje od tekućeg plana (grafikon 4). U prosjeku će se mjesečno najviše trošiti na obrazovanje (90 €), unaprjeđenje stanovanja i zajednice (41,5 €), zdravstvo (41 €), ekonomske poslove (33,4 €) te rekreaciju, kulturu i religiju (26,2 €). Prosječna mjesečna potrošnja po građaninu rebalansom će se najviše smanjiti za zdravstvo (5,4 €) i ekonomske poslove (4,1 €).

Grafikon 4: Prosječna mjesečna potrošnja po namjeni, po građaninu (funkcijska klasifikacija), 2024. (u €)

Rashodi za obrazovanje odnose se na predškolsko obrazovanje (za zaposlenike u gradskim vrtićima, subvencioniranje povlaštenih cijena gradskih vrtića), te osnovno i srednjoškolsko obrazovanje (uključujući plaće za zaposlene, te materijalne rashode i nabavu dugotrajne imovine).

Unaprjeđenje stanovanja i zajednice uglavnom se odnosi na održavanje gradske imovine i javnih površina (ulična rasvjeta i dr.).

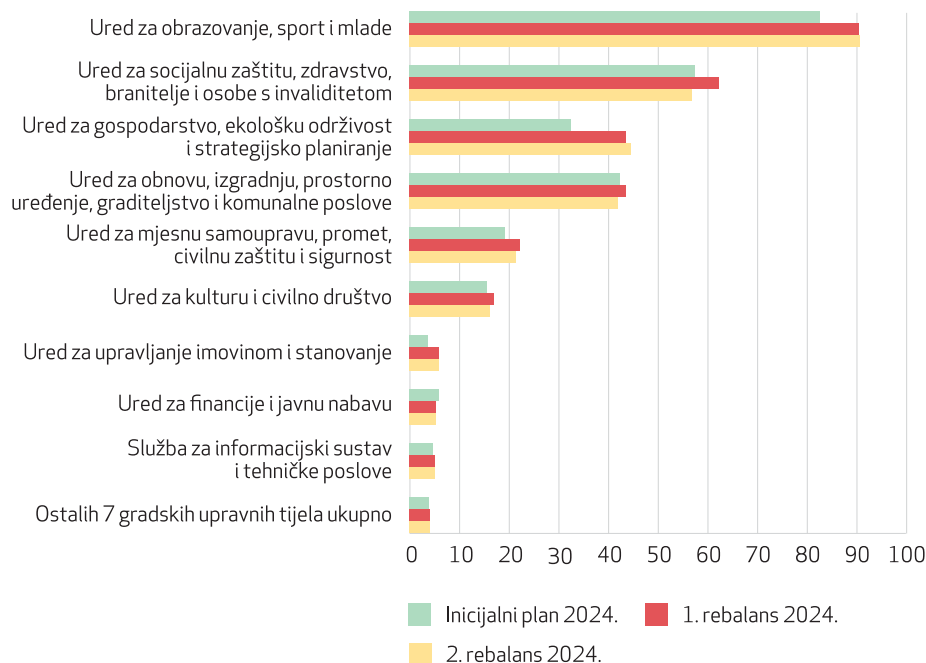
Rashodi za zdravstvo odnose se na zdravstvenu zaštitu, izradu i provedbu programa i strategija zdravstvene zaštite, promicanje zdravlja te prevenciju i suzbijanje ovisnosti, potpore zdravstvenim programima i projektima udruga i drugih oblika organiziranog zdravstvenog djelovanja i rada, koordinaciju i kontrolu zdravstvenih ustanova u vlasništvu Grada.

Ekonomski poslovi uglavnom se odnose na javni gradski prijevoz, gradnju i održavanje cesta, poljoprivredu i turizam.

Rashodi za rekreaciju, kulturu i religiju odnose se na financiranje kulturnih ustanova, pomaganje raznih kulturnih programa i djelatnosti, sufinanciranje sporta, subvencije za zakupninu dvorane Arena i sl.

REBALANSOM PLANIRANI RASHODI GRADSKIH UPRAVNIH TIJELA

Dva najznačajnija ureda – za obrazovanje, sport i mlade te za socijalnu zaštitu, zdravstvo, branitelje i osobe s invaliditetom – zajedno bi trebala trošiti više od polovice proračunskih sredstva (**po građaninu prosječno 147,8 € mjesečno**, odnosno **5,3 € manje** od tekućeg plana).

Grafikon 5: Prosječna mjesečna potrošnja gradskih upravnih tijela, po građaninu (organizacijska klasifikacija) u 2024. (u €)

financijska imovina
novac, depoziti, obveznice,
zajmovi, itd.

RAČUN FINANCIRANJA

Za razliku od pojmova *prihodi* i *rashodi* koji se koriste u računu prihoda i rashoda za poslovanje te prodaju i nabavu dugotrajne imovine, u računu financiranja se za **financijsku imovinu**, uzimanje, davanje i otplate zajmova koriste pojmovi primitci i izdatci. *Primitci* su priljevi novca, npr. vraćene glavnice po danim zajmovima, od prodaje dionica i obveznica, od zaduživanja, a *izdatci* su odljevi sredstava po tim istim kategorijama. Razlika primitaka i izdataka je *neto financiranje*.

	Izvršenje 2023.	Inicijalni plan 2024.	1. rebalans 2024.	2. rebalans 2024.
Račun prihoda i rashoda				
Ukupni prihodi	2.165,8	2.361,5	2.601,8	2.551,4
Ukupni rashodi	1.966,5	2.411,9	2.699,7	2.624,1
Manjak/višak	199,3	-50,4	-97,9	-72,7
Račun financiranja				
Primitci od financijske imovine i zaduživanja	124,4	157,2	107,8	100,5
Izdatci za financijsku imovinu i otplate zajmova	186,4	73,9	80,1	95,7
Neto financiranje	-62,0	83,2	27,7	4,8
Manjak/višak tekućeg razdoblja	137,3	32,8	-70,2	-68,0

Tablica 1: Račun prihoda i rashoda i račun financiranja proračuna Grada Zagreba, 2023.-24. (u mil. €)

Uključujući vlastite i namjenske prihode i primitke proračunskih korisnika, ovim se rebalansom predviđa **100,5 mil. € primitaka**. U odnosu na tekući plan, drugim se rebalansom predviđaju za **7,3 mil. € (6,8%) manji primitci od financijske imovine i zaduživanja**. S obzirom da su krediti Europske investicijske banke vezani uz točno utvrđene projekte, iznosi u proračunu Grada moraju se uskladiti s dinamikom realizacije planiranih projekata.

Istovremeno se predviđa **95,7 mil. € izdataka** za financijsku imovinu i otplate postojećeg duga, od čega se gotovo cjelokupni iznos odnosi na otplatu postojećeg duga. U odnosu na tekući plan, drugim se rebalansom za **15,8 mil. € povećavaju izdatci za dionice i udjele u glavnici**, a planirani su za dokapitalizaciju ZET-a.

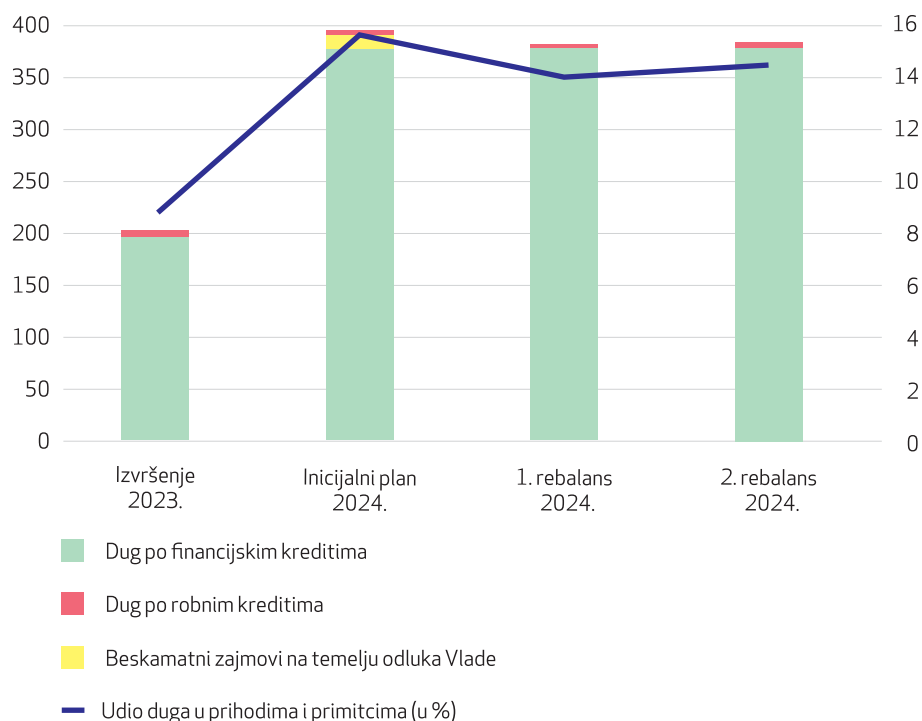

DUG GRADSKOG PRORAČUNA

direktan dug

zbroj svih proračunskih manjkova (deficita) iz tekućeg i ranijih razdoblja financiranih zaduživanjem.

U odnosu na tekući plan, ovim se rebalansom **direktan dug** nije mijenjao i na **kraju rujna 2024.** iznosio je **382 mil. €** (grafikon 6). Razina zaduženosti Grada je i dalje relativno niska u odnosu na ukupne prihode i primitke, pa se direktni dug može bez poteškoća servisirati iz redovitih prihoda i primitaka.

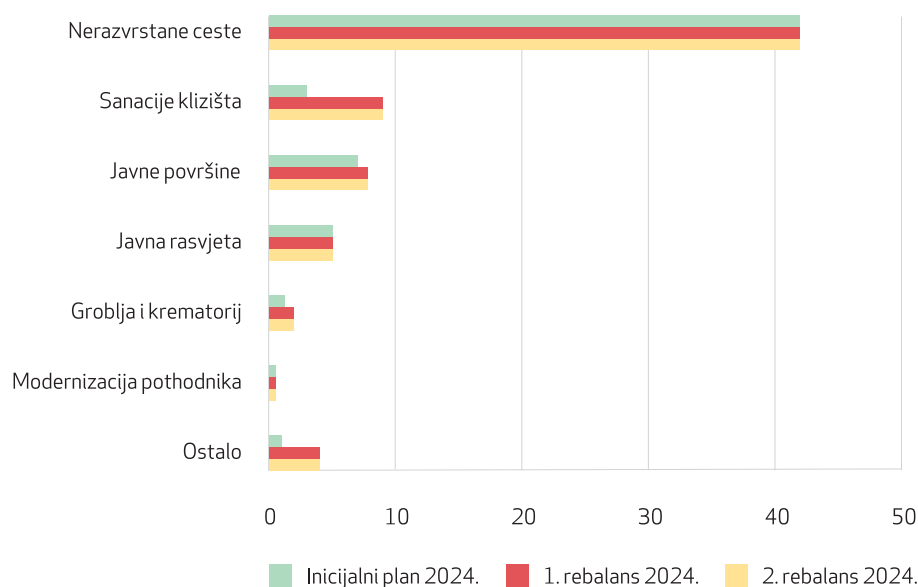
Grafikon 6: Dug Grada Zagreba (u mil. €, lijeva skala) i udio duga u proračunskim prihodima i primitcima (u %, desna skala), 2023.-24.*

*U direktni dug nisu uključene obveze po ugovorenim cesijama i faktoringu.

Uz direktan dug prikazan na grafikonu 6, Grad je potencijalno – zbog danih jamstava – izložen i **indirektnom dugu od 410,3 mil. €** (15,5% ukupnih prihoda i primitaka planiranih u 2024.). Od toga se najveći dio (305 mil. €) odnosi na jamstvo iz lipnja 2023. za obveznice Zagrebačkog holdinga za re-financiranje duga iz 2007., odnosno 2016.

VAŽNIJE INVESTICIJE U GRADU

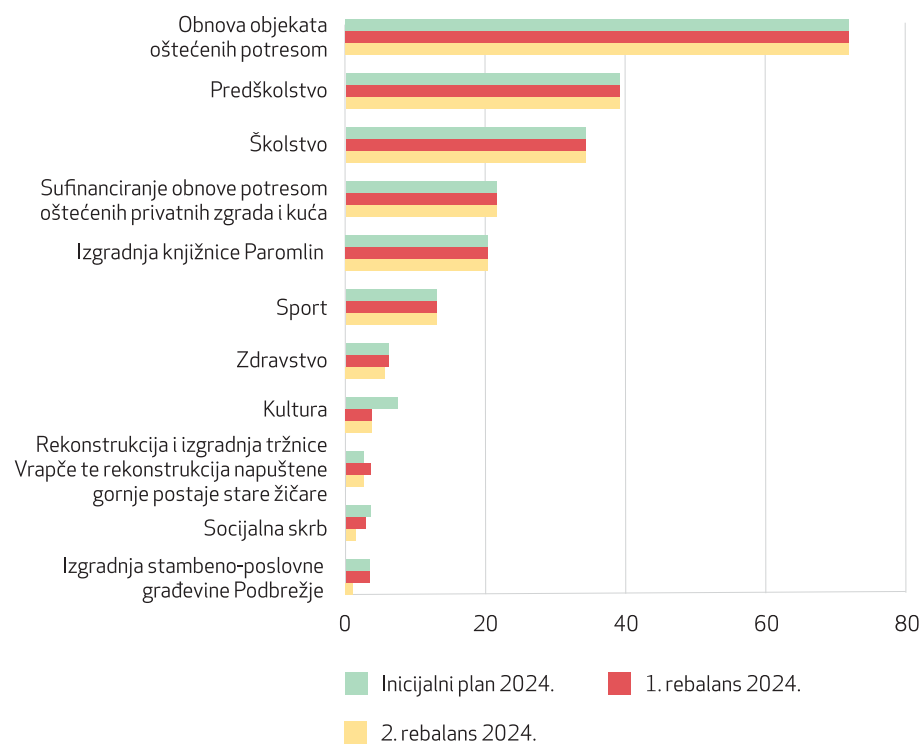
Drugim se rebalansom ulaganja u gradnju objekata i uređaja **komunalne infrastrukture** nisu mijenjala u odnosu na tekući plan, odnosno prvi rebalans (grafikon 7), a gotovo dvije trećine odnosi se na nerazvrstane ceste (42 mil. €).

Grafikon 7: Kapitalna ulaganja u gradnju objekata i uređaja komunalne infrastrukture u 2024. (u mil. €)

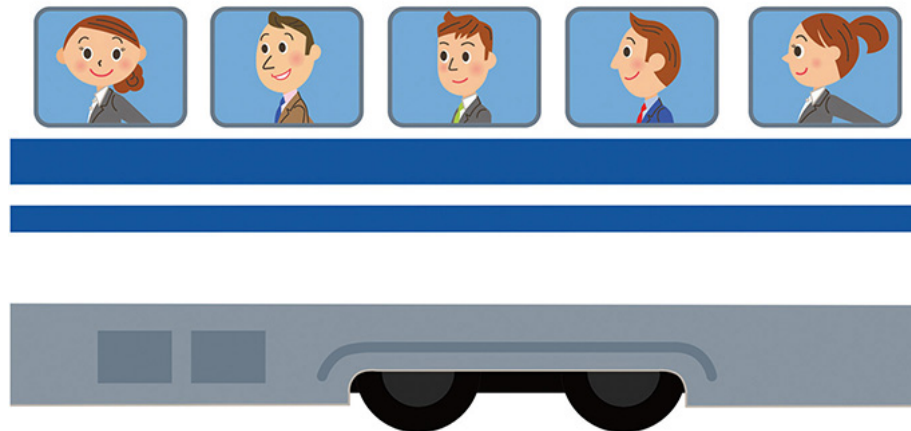
Ukupna **kapitalna ulaganja u objekte društvenih djelatnosti i obnovu objekata oštećenih potresom** ovim se rebalansom smanjuju za 2,4%, te će iznositi 211,1 mil. € (grafikon 8). Zbog usklađivanja s očekivanim realizacijama, najviše se smanjuju sredstva za izgradnju stambeno-poslovne zgrade u Podbrežju (za 2,4 mil. €, 80%), za objekte socijalne skrbi (za 1,5 mil. €, 59%), te za tržnicu Vrapče (0,9 mil. €, 29%).

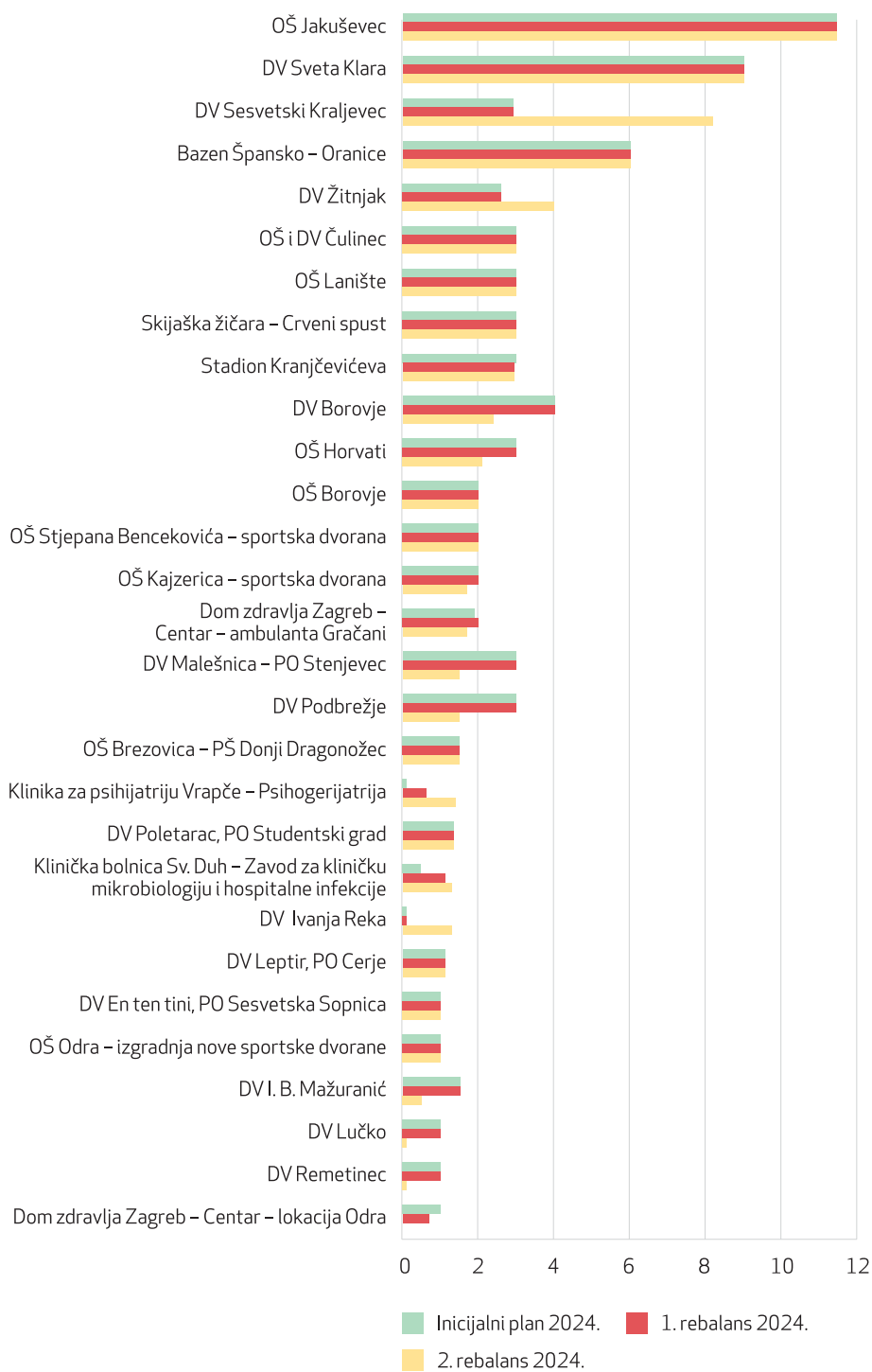

Grafikon 8: Kapitalna ulaganja u objekte društvenih djelatnosti i obnovu objekata oštećenih potresom u 2024. (u mil. €)

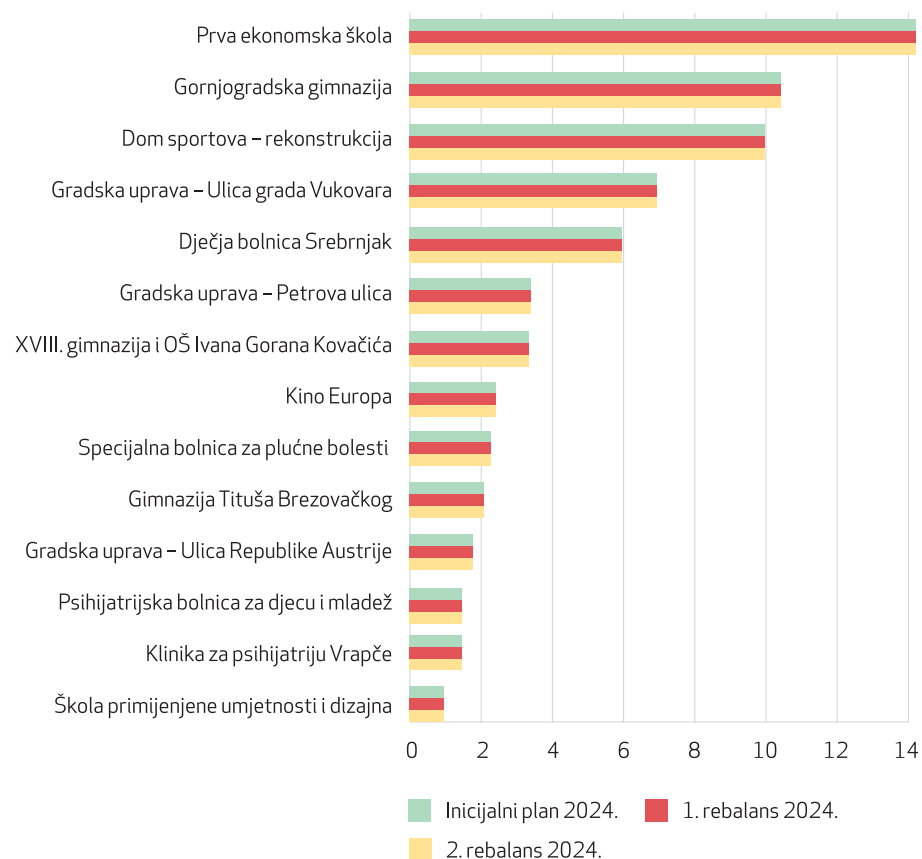
Grafikon 9 prikazuje najvažnija planirana ulaganja u objekte društvenih djelatnosti. Ovisno o projektu, odnose se na troškove izrade projektne dokumentacije, ishodenje akata o građenju, prenamjene prostora, adaptacije, sanacije, gradnje i opremanja te rješavanja imovinskih odnosa. Najviše se povećavaju sredstva za izgradnju Dječjeg vrtića Sesevski Kraljevec (5,2 mil. €, 178%), a najviše se smanjuju za izgradnju dječjih vrtića Borovje (1,6 mil. €, 40%), Malešnica – PO Stenjevec (1,5 mil. €, 50%) i Podbrežje (1,5 mil. €, 50%).

Grafikon 9: Kapitalna ulaganja u objekte društvenih djelatnosti (u mil. €)

S obzirom da je jedan od ključnih ciljeva ovogodišnjeg proračuna nastavak poslijepotresne obnove, neka od najvažnijih kapitalnih ulaganja u obnovu objekata oštećenih potresom prikazana su na grafikonu 10. Ovim se rebalansom ne mijenjaju ranije planirani iznosi.

Grafikon 10: Dio najvažnijih planiranih kapitalnih ulaganja u obnovu objekata oštećenih potresom (u mil. €)

ŠTO GRAĐANI MOGU UČINITI?

Gradska je skupština – kao predstavničko tijelo građana – 5. prosinca 2024. raspravljala o drugom rebalansu proračuna za 2024. Riječ je o 2,55 mlrd. € prihoda i 2,62 mlrd. € rashoda. Prihodi proračuna smanjeni su za 50,4 mil. € (1,9%), a rashodi za 75,6 mil. € (2,8%). Svaka zaposlena osoba bi tijekom 2024. trebala u proračun prosječno mjesečno uplatiti oko 222 € poreza na dohodak, a Grad će po svakom građaninu prosječno mjesečno trošiti 284 €.

Na temelju ovog kratkog vodiča, te uz pomoć kratkih vodiča kroz [Izglasani proračun Grada Zagreba za 2024.](#) (iz prosinca 2023.), [Prijedlog rebalansa proračuna Grada Zagreba za 2024.](#) (iz lipnja 2024.) i općeg [Vodiča kroz proračun Grada Zagreba](#), građani se mogu informirati o gradskom proračunskom procesu. Na taj način mogu pridonositi budućim raspravama u Skupštini i raspodjeli gradskog novca koja bi u najvećoj mogućoj mjeri odgovarala potrebama i mogućnostima Grada, ali i željama i potrebama njegovih građana.

KORISNE MREŽNE STRANICE

[Grad Zagreb](#) – Službene stranice grada Zagreba

[Grad Zagreb – Financije](#) – Gradski proračun,
kreditne ocjene Grada, obrasci

[Gradski ured za financije i javnu nabavu](#) – Kontakti, nadležnosti, poslovi

[Gradski uredi, zavodi i službe](#) – Detaljni podatci, kontakti,
nadležnosti, poslovi

[Gradska skupština](#) – Ustrojstvo, nadležnosti, radna tijela, propisi

[Gradske četvrti i mjesni odbori](#) – Granice područja, tijela,
ovlasti, kontakti

[Zagrebački holding](#) – Ustrojstvo, usluge, aktualnosti, kontakti

[Službeni glasnik Grada Zagreba](#) – Svi gradski propisi

[Ministarstvo financija – lokalni proračuni](#) – Arhiva proračuna svih
općina, gradova i županija

[Zakon o proračunu](#) – Zakoni i propisi vezani uz proračun

[Institut za javne financije](#) – Transparentnost proračuna županija,
gradova i općina

[Vodiči kroz proračun Grada Zagreba](#) – Opći vodič kroz proračun
Grada Zagreba te svi kratki
vodiči kroz razne proračunske
dokumente Grada Zagreba od
2015. godine nadalje